

23. 7. 2009

Veďte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Možnost obrany proti šikanózním insolvenčním návrhům

V současné době se rozmáhá praxe podávání tzv. šikanózních návrhů na zahájení insolvenčního řízení. Proto si tento příspěvek klade za cíl seznámit s úpravou obsaženou v z. č. [182/2006 Sb.](#), o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jako "insolvenční zákon"), týkající se zamítnutí insolvenčního návrhu v první fázi insolvenčního řízení před rozhodnutím o úpadku dlužníka. Tato problematika je upravena především v § 143 insolvenčního zákona, který poskytuje dlužníkům určitou ochranu proti šikanózním návrhům ze strany věřitelů, a je do určité míry řešena také v současné judikatuře českých soudů.

Soud zamítne insolvenční návrh především tehdy, pokud nejsou splněny předpoklady pro vydání rozhodnutí o úpadku. Těmito předpoklady jsou v případě platební neschopnosti především (i) tzv. mnohost věřitelů, tedy že dlužník má alespoň dva věřitele; (ii) existence peněžitých závazků, jež mají více než 30 dnů po splatnosti a (iii) neschopnost dlužníka tyto závazky plnit. V případě předlužení jsou to i) mnohost věřitelů a ii) skutečnost, že souhrn dlužníkových závazků převyšuje hodnotu jeho majetku.

K podmínce mnohosti věřitelů je třeba uvést, že insolvenční zákon obsahuje záruku proti umělému vytváření věřitelů, které má šikanózní charakter. Podmínka mnohosti věřitelů není splněna v případě, že navrhovatel převedl některou pohledávku za dlužníkem nebo její část na třetí osobu v době šesti měsíců před podáním insolvenčního návrhu anebo po zahájení insolvenčního řízení. Pokud k podobnému účelovému převodu pohledávky nebo její části došlo a neexistují další věřitelé, soud insolvenční návrh zamítne.

Insolvenční návrh soud dále zamítne v případě, když dlužník prokáže, že se dostal do platební neschopnosti v důsledku protiprávního jednání třetí osoby (netýká se případů, kdy je dlužník z jakéhokoli důvodu předlužen). Za takové protiprávní jednání se považuje např. krádež, trestný čin dlužníkovou zaměstnancem apod. Soud v tomto případě insolvenční návrh zamítne, pokud lze důvodně předpokládat, že bude dlužník schopen tento nepříznivý stav odvrátit do tří měsíců od splatnosti jeho peněžitých závazků. Dlužník musí nicméně v takovém případě prokázat svou dobrou víru. Třetím důvodem pro zamítnutí insolvenčního návrhu, který vyplývá ze současné judikatury, je situace, kdy se věřitel prostřednictvím tohoto návrhu snaží obejít standardní soudní řízení ohledně jeho sporné pohledávky. Právě podobné insolvenční návrhy mohou často mít šikanózní podtext. Jelikož je insolvenční zákon ještě poměrně novým zákonem, není k dispozici mnoho judikatury vyšších soudů, která by se zamítnutím insolvenčního návrhu z tohoto důvodu zabývala. V rozsudcích, které jsou k dispozici, však soudy několikrát konstatovaly, že není možné, aby insolvenční řízení nahrazovalo jiné typy řízení. Příkladem může být situace, kdy všechny pohledávky jsou sporné a jejich určování by s sebou neslo rozsáhlé dokazování. Takovou situaci dle názoru soudů nelze řešit v rámci insolvenčního

řízení.

Soud může konečně zamítnout insolvenční návrh také v případě, kdy za právnickou osobu (nemůže se jednat o osobu fyzickou) převezme všechny dluhy nebo se za ně zaručí stát či vyšší územní samosprávný celek (jedná se o případy účelově zřízených právnických osob) anebo v případě, kdy majetek dlužníka nepostačuje ani na úhradu nákladů insolvenčního řízení.

Ustanovení § 147 insolvenčního zákona upravuje i další ochranu dlužníka v souvislosti s podáním šikanózního insolvenčního návrhu, a to možnost domáhat se náhrady škody a jiné újmy proti neúspěšnému navrhovateli. Pokud byl insolvenční návrh zamítnut vinou navrhovatele, má dlužník nebo jiný dlužníkův věřitel proti navrhovateli právo na náhradu škody nebo jiné újmy, která mu vznikla zahájením insolvenčního řízení a opatřeními přijatými v jeho průběhu. V pochybnostech se má za to, že navrhovatel zamítnutí insolvenčního návrhu zavinil. Toto pravidlo však neplatí, jestliže byl insolvenční návrh zamítnut proto, že dlužník po jeho podání splnil závazky způsobující jeho úpadek, nebo že se s věřiteli dohodl na jiném způsobu plnění závazků, anebo z důvodu protiprávního jednání třetí osoby (viz výše).

JUDr. Lucia Zachariášová

Mgr. Jan Vařecha

[PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář](#)

Jáchymova 2
110 00 PRAHA 1

tel: +420 - 221 430 111

fax: +420 - 224 235 450

e-mail: office@prkpartners.com

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Systémová podjatost ve správním řízení aneb požadavek na překročení nadkritické míry rizika systémové podjatosti](#)
- [Daňová ztráta a její vliv na lhůtu pro stanovení daně](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 35: Ručení za dluhy z podnikání u OSVČ a s.r.o.](#)
- [Holdingové struktury a odpovědnost mateřské společnosti](#)
- [Několik poznámek z pera Nejvyššího soudu k nemocem z povolání a důkazní nouzi](#)
- [Zkreslené vzpomínky v trestním řízení vedeném pro pohlavní zneužívání](#)
- [Bezpečnostní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulatorní požadavky a praktické aspekty](#)
- [Pacht závodu a zákaz přenechání věci třetí osobě](#)
- [Přičitatelnost jednání třetích osob dlužníkovi pro účely posouzení neúčinnosti: ano nebo ne?](#)
- [10 otázek pro ... Piotra Adamczyka](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)